

แถลงการณ์ร่วม

คณะอนุกรรมการด้านบริการสาธารณะ พลังงาน และสิ่งแวดล้อม สภาองค์กรของผู้บริโภค (สภาผู้บริโภค)

มูลนิธิยามเฝ้าแผ่นดิน

เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย (คปพ.) และ

กลุ่มผีเสื้อกระพือปีก

เรื่อง

เรียกร้องนายกรัฐมนตรีสั่งการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังปรับลดราคาน้ำมัน และเรียกร้องต่อ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน อย่าลดราคาน้ำมันแบบหลอกลวงประชาชน
เพื่ออัมผลประโยชน์โรงกลั่นน้ำมันเหมือนเดิม

ตามที่นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย สั่งการในที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 ให้นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน หาแนวทางในการลดราคาขายปลีกน้ำมันลงให้ได้ หลังจากราคาน้ำมันตลาดโลกปรับลดลงแล้ว ราคาขายปลีกในประเทศจึงสมควรที่จะลดลง โดยต้องนึกถึงค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายของประชาชน และต้นทุนของผู้ประกอบการ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะลดค่าน้ำมันลงให้ได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

กระทรวงพลังงาน เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารนโยบายพลังงาน (กบง.) และคณะกรรมการบริหารกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (กบน.) เป็นการเร่งด่วนในช่วงเย็นวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 เพื่อพิจารณาแนวทางปรับลดราคาขายปลีกน้ำมันให้เกิดผลโดยเร็ว และคณะกรรมการกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงมีมติให้ปรับลดราคาขายปลีกน้ำมันภายในประเทศ กลุ่มน้ำมันดีเซล : มีมติปรับลดราคารอง 2.56 บาทต่อลิตร กลุ่มน้ำมันเบนซินและแก๊สโซฮอล์ทุกชนิด : มีมติปรับลดราคารอง 2.51 บาทต่อลิตร มีผลเวลา 05.00 น. ของวันที่ 8 กรกฎาคม 2569

ต่อมาในวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 กบน. ได้ประกาศปรับลดราคา ณ โรงกลั่นสำหรับน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว ทั้งปี 0 ปี 7 และ ปี 20 ลดลง 1.40 บาทต่อลิตร มีผลตั้งแต่วันที่ 9 – 29 กรกฎาคม 2569

คณะทำงานร่วมฯ ภาคประชาชน ได้ตรวจสอบเรื่องนี้แล้วพบข้อมูลสำคัญดังนี้

1. ภาษีสรรพสามิตน้ำมัน นับเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ราคาขายปลีกน้ำมันในประเทศไทยยังมีระดับราคาที่สูง โดยปัจจุบันเบนซิน 95 ถูกเก็บอยู่ที่ 7.50 บาทต่อลิตร แก๊สโซฮอล์ 95 เก็บที่ 6.75 บาทต่อลิตร ดีเซล ปี 7 เก็บที่ 6.92 บาทต่อลิตร ปี 20 อยู่ที่ 5.9530 บาทต่อลิตร การที่นายกรัฐมนตรีมีนโยบายที่จะลดค่าน้ำมันลงให้ได้มากที่สุดเท่าที่เป็นไปได้โดยต้องนึกถึงค่าครองชีพ ค่าใช้จ่ายของประชาชน และต้นทุนของ

ผู้ประกอบการ การแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ การสั่งการดำเนินการเพื่อลดราคาน้ำมันที่ไม่ได้สั่งการต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังด้วย จึงเป็นการสั่งการที่ไม่ครบถ้วน

2. การปรับลดราคาน้ำมันขายปลีกในประเทศเพื่อให้มีผลในเช้าตรู่ของวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 นั้น กระทรวงพลังงานดำเนินการผ่านการใช้จ่ายเงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง ดังนี้
 - 2.1 ในกลุ่มน้ำมันเบนซินแก๊สโซฮอล์ ได้ใช้วิธีการจัดเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมันในเบนซิน 95 แก๊สโซฮอล์ 95 และแก๊สโซฮอล์ 91 แล้วไปเพิ่มการจ่ายเงินชดเชยให้กับอี 20 และ อี 85 ตัวอย่างเช่น แก๊สโซฮอล์ 95 ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 ถูกเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมัน 2.49 บาทต่อลิตร ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 ถูกเก็บเงินเข้ากองทุนน้ำมัน 0.42 บาทต่อลิตร หรือลดลง 2.41 บาทต่อลิตร ขณะที่ อี 20 ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 กองทุนน้ำมันจ่ายชดเชยให้ 1.61 บาทต่อลิตร ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 กองทุนน้ำมันจ่ายชดเชยให้ 3.71 บาท ต่อลิตร หรือจ่ายชดเชยเพิ่ม 2.10 บาทต่อลิตร
 - 2.2 ในกลุ่มดีเซล ก่อนการประกาศปรับลดราคาขายปลีกน้ำมันที่จะให้มีผลในเช้าตรู่ของวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 ในวันที่ 7 กรกฎาคม 2569 กองทุนน้ำมันฯ จ่ายเงินชดเชยให้ดีเซล บี 7 อยู่ที่ 0.19 บาทต่อลิตร จ่ายเงินชดเชยให้ดีเซล บี 20 อยู่ที่ 5.79 บาทต่อลิตร ต่อมาในวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 กองทุนน้ำมันฯ ต้องจ่ายเงินชดเชยดีเซล บี 7 อยู่ที่ 2.90 บาทต่อลิตร หรือจ่ายชดเชยเพิ่มขึ้นจากวันที่ 7 กรกฎาคม 2.71 บาทต่อลิตร และจ่ายชดเชยให้ดีเซล บี 20 อยู่ที่ 8.46 บาทต่อลิตร จ่ายชดเชยเพิ่มขึ้นจากวันที่ 7 กรกฎาคม 2.67 บาทต่อลิตร เพื่อให้ได้ผลตามที่แถลงว่า สามารถปรับลดราคาน้ำมันดีเซลลงมาได้ 2.51 บาทต่อลิตร
3. การประกาศปรับลดราคา ณ โรงกลั่น (ราคาค้าส่งให้สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่ยังไม่รวมภาษีและเงินกองทุนน้ำมันฯ) สำหรับน้ำมันดีเซลหมุนเร็วทุกชนิด ลดลง 1.40 บาทต่อลิตร ให้มีผลในวันที่ 9 กรกฎาคม 2569 ไม่ส่งผลกระทบต่อผลกำไรส่วนเกินที่ไม่เป็นธรรมที่โรงกลั่นน้ำมันได้รับ เนื่องจากกองทุนน้ำมันฯ จ่ายเงินชดเชยราคาให้กลุ่มน้ำมันดีเซลล่วงหน้าไปแล้วเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 (ตามที่กล่าวมาในข้อ 2.2) และราคา ณ โรงกลั่นกลุ่มดีเซลที่ยังไม่มีการแก้ไขปัญหาคโครงสร้างราคาที่ไม่เป็นธรรมก็ได้มีการปรับขึ้นราคาขึ้นมาอีกอย่างต่อเนื่อง โดยในวันที่ 8 กรกฎาคม 2569 ราคา ณ โรงกลั่นของดีเซล บี 7 อยู่ที่ 25.8875 บาทต่อลิตร ดีเซล บี 20 อยู่ที่ 27.8395 บาทต่อลิตร และในวันที่ 9 กรกฎาคม 2569 ราคา ณ โรงกลั่นของดีเซล บี 7 อยู่ที่ 26.4465 บาทต่อลิตร ดีเซล บี 20 อยู่ที่ 28.3243 บาทต่อลิตร หรือเพิ่มขึ้น 0.5590 บาทต่อลิตร และ 0.4848 บาทต่อลิตร หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 50 สตางค์ต่อลิตร
4. แม้ว่าการประกาศปรับลดราคา ณ โรงกลั่นสำหรับน้ำมันดีเซลหมุนเร็วทุกชนิด ลดลง 1.40 บาทต่อลิตร จะมีผลตั้งแต่วันที่ 9 – 29 กรกฎาคม 2569 แต่ราคาดีเซล ณ โรงกลั่นน้ำมันทั้งบี 7 และ บี 20 ก็ยังมีทิศทางขยับตัวสูงขึ้นต่อเนื่องไม่สอดคล้องกับทิศทางราคาน้ำมันตลาดโลก ทั้งจากการไม่มีกลไกการกำกับดูแลราคาจากโรงกลั่นที่ยังไม่มีการปรับโครงสร้างราคาให้เป็นธรรมกับประชาชน และจากนโยบายส่งเสริมการผสมน้ำมันไบโอดีเซล แต่ไม่มีการกำกับดูแลซื้อขายไม่ให้เกิดผลกระทบกับกองทุนน้ำมันฯ

และกับประชาชนผู้ใช้น้ำมันดีเซล จากหน่วยงานใดของรัฐบาล ปล่อยให้เป็นราคาที่แจ้งมาจากโรงกลั่นน้ำมันกับกลุ่มผู้ผลิตน้ำมันปาล์มเท่านั้น ซึ่งเป็นราคาที่สังคมไม่สามารถตรวจสอบได้ ไม่มีการเปิดเผยราคาซื้อขายต่อสาธารณะ แม้ว่าคณะทำงานร่วมฯ ภาคประชาชนจะได้เรียกร้องมานานแล้วก็ตาม การที่ราคา ณ โรงกลั่นยังสามารถปรับขึ้นสูงได้โดยไม่มีกลไกกำกับดูแลที่ดี การประกาศปรับลดราคาที่หน้าโรงกลั่นในกลุ่มดีเซล 1.40 บาท จึงไม่ส่งผลให้ภาระของกองทุนน้ำมันลดลงแต่อย่างใด ด้วยหลังการประกาศปรับลดราคาน้ำมันดีเซลที่หน้าโรงกลั่นมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 9 กรกฎาคม 2569 พบว่า กองทุนน้ำมันฯ ยังต้องจ่ายชดเชยราคาให้น้ำมันกลุ่มดีเซลในทิศทางที่เพิ่มขึ้น คือ ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2569 กองทุนน้ำมันฯ จ่ายชดเชยให้ ดีเซล ปี 7 อยู่ที่ 2.04 บาทต่อลิตร จ่ายชดเชยให้ ปี 20 ที่ 7.53 บาทต่อลิตร และในวันที่ 10 กรกฎาคม 2569 กองทุนน้ำมันฯ จ่ายชดเชยให้ ดีเซล ปี 7 อยู่ที่ 3.05 บาทต่อลิตร จ่ายชดเชยให้ ปี 20 ที่ 8.41 บาทต่อลิตร

5. ค่าการตลาดน้ำมัน กลุ่มเบนซินแก๊สโซฮอล์ ยังคงอยู่ในอัตราที่สูงเกินกว่า 3 บาทต่อลิตร และค่าการตลาดของกลุ่มดีเซลเฉลี่ยอยู่ที่ 2 บาทต่อลิตร ซึ่งถือว่าอยู่ในอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์ที่ กบง. เคยประกาศใช้ และเป็นผลประโยชน์ที่สูงมากเมื่อเทียบกับยอดขายราว 60-80 ล้านลิตรต่อวัน แต่ไม่ได้หมายความว่าเจ้าของสถานีบริการน้ำมันตัวจริงจะเป็นผู้รับประโยชน์ในส่วนนี้ทั้งหมด
6. จากข้อเสนอของคณะทำงานร่วมฯ ภาคประชาชน ทั้งเรื่อง การเก็บภาษีลาภลอยจากวิกฤติราคาน้ำมันที่ส่งผลให้มีค่าการตลาดที่สูงเกินสมควร ปัญหาโครงสร้างราคาน้ำมัน ณ โรงกลั่นที่ไม่เป็นธรรม ทั้งน้ำมันเบนซิน ดีเซล และก๊าซ LPG การใช้เงินของทุนน้ำมันข้ามประเภท หมิ่นเหม่ต่อการผิดวัตถุประสงค์ของกองทุนน้ำมันฯ การปล่อยให้ค่าการตลาดสูงเกินสมควรและไม่ส่งผลประโยชน์ไปยังเจ้าของสถานีบริการเชื้อเพลิงอย่างเป็นธรรม การเปิดเผยข้อมูลราคาเชื้อเพลิงชีวภาพที่ใช้ผสมในน้ำมัน ยังไม่ได้รับการดำเนินการที่เกิดผลจริงจังแต่อย่างใด

จากข้อมูลที่ผ่านมา คณะทำงานร่วมฯ ภาคประชาชนจึงมีข้อเรียกร้องต่อท่านนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาสั่งการให้นายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้พิจารณาปรับลดการเรียกเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมัน เพื่อมีการดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายของท่านนายกรัฐมนตรีในเรื่องนี้อย่างแท้จริง และมีข้อเรียกร้องต่อนายเอกนิติ นิติทัณฑ์ประภาศ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโครงสร้างราคาพลังงานทุกส่วนตามข้อเสนอของคณะทำงานร่วมฯ ภาคประชาชนโดยเร็ว อย่าปล่อยให้มีการแสวงประโยชน์ ยิ่งซ้ำเท่าไรประชาชนก็เสียประโยชน์ทุกวัน วันละแปดร้อยถึงหนึ่งพันล้านบาท จากค่าการตลาดที่สูงเกินกว่าค่าการตลาดเฉลี่ยที่ไม่เกินเจ็ดเหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล หรือเท่ากับ 1.40 บาทต่อลิตร ทั้งนี้ เนื่องจากนายเอกนิติได้ให้ข่าวเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2569 ว่าจะใช้เวลาอีก 1 เดือนเพื่อพิจารณาการปรับโครงสร้างราคาน้ำมันให้แล้วเสร็จ จึงอาจทำให้ประชาชนเข้าใจได้ว่า เป็นการจงใจถ่วงเวลาให้สถานการณ์คลี่คลายไปเอง หรือซื้อเวลาให้ผู้ประกอบการโรงกลั่นได้กำไรส่วนเกินให้เต็มที่ต่อไปเรื่อย ๆ จนสถานการณ์กลับสู่สภาพปกติโดยไม่มีการแก้ไขปัญหาโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่เป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ การไม่กำหนดเพดานค่าการตลาดทำให้โรงกลั่นได้รับกำไรส่วนเกินในภาวะวิกฤติการณ์ราคาน้ำมัน และการไม่กำหนดเพดานค่าการตลาดและสัดส่วนค่าการตลาดที่สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงควรได้รับอย่างเป็นธรรมจากโรงกลั่นน้ำมันและผู้ค้าน้ำมันรายใหญ่อย่างเป็นธรรม